

כ ניסן תשפ"ו אחר מוסף

קראנו היום בפרשת במדבר ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו.

בתחילה בפרשת בא, כתוב על מצות קרבן פסח שמקחו מבעשור, י' ניסן צריך לקחת הקרבן, ולהזות הדם על המשקוף והמזוזות, ולאכול בחפזון, היה פסח כזה, התלהבות כזאת, הגיע עת דודים, יוצאים ממצרים, אין עדיין שום מצוות, בדמייך חיי, הלכו למול, ובכמה דקות נתרפאו, ניסים ונפלאות, והלכו לעשות דם פסח בזריזות. והמתינו לראות נפלאות. וזה היה אתערותא דלתתא, פסח הוא דילוג, לקפוץ לצאת מגלות מריחוק וכרת, הנה יוצאים מכרת. יותר מאלפיים שנה לא יכלו לדעת מהקב"ה, היו נכרתים, והנה הגיע עת דודים, והכל מיד בחפזון, ואז היה מצות קרבן פסח, ובכתוב באריכות כל הלכות הקרבן.

דבר ראשון לא כתוב, שצריך לעשות את זה בכל שנה ושנה, רק פסח מצרים. אחר שהיה מעשה העגל, ובנו את המשכן, וכו' ואח"כ אמר הקב"ה 'ויעשו את הפסח במועדו', לא כתוב מה ואין, רק מה שהיה קודם, צריך לעשו תעכשיו עוד פעם, ככל חקותיו ומשפטיו, וכן פירשו בגמ' שעשיית הפסח צריך להיות כמו הפסח הראשון, מלבד חפזון ומקחו מבעשור.

נתאר לעצמינו החילוק הנורא שבין פסח בשנה ראשונה לפסח שבשנה שניה. בשנה ראשונה היה י' מכות, בדיוק כאשר זדו עליהם, בפרטיות כל אחד היה לו נקמה נפלאה במצרים, וכל אחד נהיה מליארד, איזה שמחה, אין בהם כושל, אין חלוש אין עני, כולם בגדלות הדעת, בצאתך ממצרים אראנו נפלאות.

אח"כ בפסח בשנה השנית, היו שבורים מהעגל, ושמוחו שבנו משכן וראו גילוי שכינה שה' מוחל לנו, כבר היה הר"ה של רבינו, היוה"כ של רבינו, לפני כן לא היה בכלל רה ויוה"כ, רק אחר העגל זה נתחדש.

נתאר איך היה הפסח שבשנה השנית, אמרו לכל אחד תוכל להביא קרבן בביהמ"ק, כולם באו למשכן, כל אחד היה לו איזה ירידה שמה, איזה קטנות, איזה כרת'ל רח"ל, ובאו בבכיות כאלה, נתאר איך שזה היה נראה, איזה התעוררות. לא במוחין דגדלות של השנה הראשונה.

זה עבודת האדם להסתכל בשכל של כל דבר, בכל ענייני העבודה, צריך תמיד שכל ודעת, לזכור את הקב"ה, וידעתם כי אני ה', הדעת הזה מבטל טבע וקושיות, ולהיות דבוק במח דקדושה, ולהכניס את זה בכל מצוה, ולחיות עם המצוה, ולהכניס את זה בכל דבר רשות שלא להתגשם, זה הקושי, וזה עיקר הגן עדן בעבודת ה', כל עבודה וכל יגיעה מקרב אותי יותר להשי"ת. א מחיה.

וכן מה שנעשה עם הנפש, א מחיה.

אבל כשאדם מאבד את זה, רבינו יורד אלינו למעשה, כמו הפסח בשנה השנית, כבר היו שרופים, מבויישים, לא בגדלות המוחין של השנה הראשונה, עם הכנעה ושפלות. באנו אל המשכן להקריב קרבן פעם ראשונה, היה בושה בלב.

כשעובר קשיים וצרות פרנסה בריאות שידוך ותשובה, העצה הראשונה הוא תמיד ישמע בדיונו ידום וישתוק, אל תסתכל על הכבוד שלך, תיכנס לשפלות. בלי זה, אין לך הקב"ה רק אני אני, לכן תחשוב על כבוד ה', גם שלא כסדר הוא סדר שה' מנהיג, אל תדאג, ובזה אתה מחובר לצינור הפרנסה והישועה.

אמיתית האדם הוא הדעת, זה חיים טובים, בלי זה, אדם מסוחר בקליפות צער יגון ואנחה. כך היה בשנה השנית במדבר. אך כל אדם זכה אז לקרבן פסח, דילוג, עליה לקדושה, התחלה חדשה, התחיל ענין כזה של התחלה חדשה.

ויעשו את בני ישראל את הפסח במועדו. איפה יש לשון כזה 'ויעשו', במשכן כתוב ויעשו כאשר צוה ה' את משה, כאן כתוב 'ויעשו'.

כי היה צריך כלי להיות ראוי לזה, ההתגלות החסידים והאור שה' מרחם על אדם לקרב אותו, וזה מה שאנו זוכים בכל פסח, להאיר בך שתזכור שאתה יהודי, אתה גדול מאד, אין טבע, רק השגחה, תפילה, שירות ותשבחות. מחשבה ועבודה א מחיה. יש גדלות ראשון, גדלות שני, פעמים קטנות, גם זה טוב, נסתדר עם זה, קטנות זה מח קדוש, תמימות ופשיטות. לא דבר רע, כמו ילד שמח לומד א' ב', והיא שעמדה וכו', קטנות שני הוא בטחון, אכ"ד'טס בגימ' ע"ד, בטחו בה' עדי עד, כשמצטרפין כל הבטחות נהיה כלי לאור הדעת.

אחיזת הקליפות זה בקטנות. בפרט כשהיה לו עליה טובה ואח"כ נופל, מאיפה יודעים דבר זה מהתורה?

במעשה של קרי"ס זה כתוב בתורה, לאחר שכבר היה אותות ומופתים, גאלו את הבן יחיד, בני בכורי ישראל, עם ניסים כאלה, נפלאות כאלה, נו, תתקדם הלאה. למה היה צריך שוב פחד וקרי"ס, ה' רצה להראות לנו שיש לנו שליחות בעולם, הסתרה בתוך הסתרה, לאחר כל עליה נופל לקטנות ולא יודע כלום, לפני זה היה לך התעוררות כזאת, לחיות היינו מח והתעוררות. אפילו קצת מח, נורמליות, לשבת עם צדיקים, יש מציאות של טומאה, תתרחק משם. אם אדם היה יודע בכל רגע כמה ה' מסתכל עליו, איזה תענוג הוא עושה בכל מצוה, יש לו שכל וחי עם התורה, עם אמונה ובטחון, בלי זה, אדם הוא גולם, לשון הזהר"ק, מי שלא משתדל בעבודת ה', כמו גולם.

איך נעשה אדם גולם, ע"י מוחין דקטנות. כך יש בתורה סדר, שפעמים יש זמן שאדם נופל לחושך ענן וערפל, לא רואה כלום, אם מתחיל לשאול קושיא רוצה להבין ולא מבין, לא יכול ללמוד ולהתפלל. כתוב בתורה שהדבר הזה נשאר.

זהו הפלא הגדול ביותר שבעולם, קרי"ס, שינוי הטבע בתכלית. והיכן זה נתגלה, כשנתגלה שהמוחין קטנות באים להפיל אותך, אל תיבהל, יש לך כבר תורה, מצות מעשיות, אמונה פשוטה, איזה זכר והשאר די, לא תיכנס לקושיא, גם כשנפלת לקושיות, כי חסר שם משהו, כי לכל אחד חסר משהו, יש כח של צדיקים,

ועל הצדיקים ועל החסידים, יש חסידים ויש צדיקים, זה הברכה הארוכה בשמונה עשרה, יש צדיק שיש לו מטה עוז, כשצריך להציל מהקטנות בא הצדיק עם המטה עוז, תפילה בבחינת דין, למה ה' יחרה אפך בעמך, זה לא חוצפה, כי הצדיק יש לו מטה עוז, הראני נא את דרכיך, אתה אמרת לי העלה את העם הזה, ואתה לא הודעתני וגו', הוא לבדו יכול לדבר כך, ויחל משה, תגלה מדות הרחמים, אתה כן יכול, שהרי מצאתי חן בעיניך.

בלקו"ת סי' ח' מגלה רבינו כח הר"ה של רבינו, כח של הרבי הזה, שאנו לומדים הספרים שלו, תחפש את האמת, להתפלל עם לב ועם שמחה, תחפש לצאת מכל הדאגות והנפילות, תתדבק ברבי הקדוש, ללמוד הספרים שלו, ועי"ז יש לנו את הכח של רבינו, וזהו המטה עוז.

התורה מלמדת שתמיד יש מצב בעוה"ז שאתה עושה משהו בקושי גדול, היצר הרע מייאש, תעשה תפילה מהירה בלי כונה וזהו, התבודדות קשה, זה סתם בזיונות, דינים כאלה, וידוי דברים נדמה לו כעצבות. והתפילה הבע"ד בולע, כי יותר עצוב. אומרי סאנשים תרקוד ותשיר וזהו, לא תחשוב מה' כדי שלא יהיה לך ירידות.

אומר רבינו, אתה תשליך תפילות כמה שאתה יכול, ואני מוציא את הכל. כל הקדושות הבלועות, עוד מחטא עץ הדעת, וכל מה שחסר באדם, פרנסה בריאו תוכלו, ניצוצין בלועים, כשאדם לא הולך במקום שצריך ללכת, צריך רחמים שלא יהיה דינים, אנו חוסים בצל הרבי הקדוש שממשיך רחמים גדולים, יש לעורר השמחה של זה, יש לרבי כח להמתיק הדין, ולא סתם אלא מעורר עתיקא קדישא.

לכן אנו צריכים להשליך תפילות גם כשלא יכולים, כי הרבי צוה עלינו, והרבי מלקט את זה, כי הסט"א צוחק על התבודדות שלך שהיה תוך כדי שינה, ולא יודע אם התפלל במודים, או שאמר שהכל נהיה בדברו באמצע שמונה עשרה, ויש לו שאלה אם ילך לשתות. לא ידעתי מה לענות לו.

הקרוב פסח כשלעצמו בכל דור ודור, בביהמ"ק, הוא פסח אחר לגמרי, לא כמו השנה ראשונה, 'ויעשו', זאל ער מאכן, הבה נראה אם הוא יוכל או לאו, יהיה לו קשה לנסוע לירושלים, מרוחק כמה פרסות. ויעשו כלומר עולם העשיה, אפילו שעושה בלי דעת, משך את השה, צריך כח ברגליים ללכת רגלית להר הבית עם הכבש, היה כבש קטן אחזו אותו ביד.

וכן בקרבן ר"ה כתוב לשון עשיה, ועשיתם. בתוך גשמייות עוה"ז

כי המצב שלנו שאדם נופל ונכבה כח הדעת והאמונה ולחשוב מהאלקות, פנימיות שרק ה' נמצא כאן, ונכשלים בדברי רשות. צריך אדם לעשות מה שיכול אפילו מתוך קטנות. זהו הלימוד של קרי"ס.

למה עשה ה' הצגה כזאת, והרי הוא בא לעזור לנו בדרך נס, למה היה צריך להקדים עם פחד ואימה וחשכות כזה. כדי לעמוד שם, התייצבו וראו את ישועת ה'. אני יודע שה' יעזור לי, ויעשו, עושה את עצמו כשמח, רבינו צוה, גם כשאתה לא רוצה לשמוח, זה מופרך אצלך, כקושיית הרשע של שטות. אעפ"כ תעשה עצמך שמח, מה זאת, בחזק יד.

כבר לא יהיה כמו הפסח שבשנה הראשונה, רק לראות את עצמו, עושה עצמו כאילו רואה, כי נולד ז"א ממש למעלה, אבל אדם לא רואה, ולמעשה זה כן נהיה, מתחילין ספיר תהעומר.

רבי נתן אומר שצריך להאמין שכל המוחין קדישין צריך לקבל בכל שנה ושנה, כל אחד לפי ערכו נכנס להבין מה זה עבודת ה'.

היום השישי, יום של פחד, פרעה וכל חילו רודפים, כל הבנקים של מצרים הביאו עמהם, שש מאות אלף רגלי, כל הבנקים והכסף וזהב, הכל הביאו.

כך היצר הרע מסתכל עליך, כשנסעת לאומן, בא היעזניאל אבל הבערגער מציל אותך, בתוך הז' מימות.

וע"ז נעשה תיקון ניצה"ק הנפולין, תיקון הכוחות החשוכים. בעולם לא מבינים למה אנו נוסעים לאומן, אשרינו מה טוב חלקינו, זה הכח של רבינו, כוח דרשב"י, כח הצדיקים, שיכולין להכניס בנו חיים טובים.

ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו.

(ב) וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ:

(ג) בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעֲרֵבִים תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמַעַדוֹ כָּכָל חֻקְתּוֹ וּכְכָל מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ:

(ד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח:

(ה) וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַפֶּסַח בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים בְּמַדְבַּר סִינַי כָּכָל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה בֶּן עֲשׂוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

אח"כ ארבעים שנ הלא יכלו לעשות פסח, לא יכלו למול, ענני הכבוד, לא נשבה רוח צפונית, לא אמר משה לה' לעשות חופש שבוע כדי למול, לא נעים, הולידו ילדים ערלים, בנו לא נמול אי אפשר לעשות פסח. זה קשה להבין את זה, החת"ס מאריך בזה. מה פירוש במעשה הזה.

אלא שהקב"ה צריך רק צדיק אחד, לא צריך את כולם, ויעשו, תעשו פעם אחת בלבד, אח"כ תבררו במדבר מקום נחש שרף, מ"ב מסעות הקדושות, תסע, וַיַּעֲשׂוּ בתוך היבשות והחושיך והקושיות שלך, שם נמצא הברורים שאנו צריכים לברר.

מציאות קרבן פסח הוא שורש כל הברורים, כולם נקראים פסח. כמ"ש רבי נתן בהל" אפוטרופוס ג', שחיטת הפסח הוא לצאת מדברים בטלים וליצנות של עוה"ז, טומאה וצרעת ומנגן סתם, רק לבא לניגון דקדושה, י' מיני נגינה.

וַיַּעֲשׂוּ, באופן כזה שאנו יכולים, ואנו זוכים לזה ע"י כיסופין ורצונות להכנס לעבודת ה'.

אח"כ כתוב מעשה:

(ו) וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טִמְאִים לִנְפֹשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפְנֵי אֶהֱרֹן בַּיּוֹם הַהוּא:

(ז) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָהֵמָּה אֵלֵינוּ אֲנַחְנוּ טִמְאִים לִנְפֹשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבַלְתִּי הַקְרִיב אֶת קִרְבָּנוּ יְהוָה בְּמַעַדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(ח) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עֲמְדוּ וְאַשְׁמְעָה מֶה יַצִּיגָה יְהוָה לָכֶם:

מה הפירוש 'למה נגרע'? והרי אתה יודע שאתה טמא, למה אתה שואל למה נגרע? תכוון ותאמר פרשת קרבנות, ונשלמה פרים שפתינו, או תתרחק כמה פרסאות ואתה פטור.

רבי נתן מדבר אל הנשמות שלנו, יסוד הדבר, כי למעשה זה המצב של הפסח בשנה הראשונה, כמו בקרי"ס, שאדם יוצא מהבלבולים, וזוכה למחשבות שכל פנימיות א מחיה, וזוכה לשמחה וחיידושי תורה, חי לשם שמים, ובאמצע בא ים של בלבולים וכפירה, היצר הרע מפיל על האדם מים זידונים, מים שוצפים, ואדם מתבלבל ושוכח איך קוראים לו, ושום ספר לא מדבר מזה, כי אין מי שיתקן את זה. עד שבא רבינו ואומר לנו אל תפחד, זה היה המצב שם. מבול של בלבולים זה

עיקר צרת האדם, היום יש דרך להנצל מהמבול, קרי"ס. אתה כן יכול להנצל. גם כששבים המים הזדונים, אי אפשר ללמוד ולהתפלל, וקשה מאד, כל המניעות לתורה ותפילה ושאר ישועות. כי קשה להכנס להכנעה ושפלות.

התיקון הוא 'התייצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום', יש דרך פלאית בלתי מובנת, כח הצדיקים השלמים, הקדושים מאד, רבינו הקדוש, בכוחו הגדול נעשה יחוד שפועל מדות הרחמים דווקא בזמן דין, זה עיקר ישועתינו, משם נמשך פרנסה ושידוכים, הולדה בשעת קטנות עושה דינים, המוחין הם בקטנות. הצדיקים יכולין לפעול לפתוח הארת הרצון, שורש הפדיון העליון, וזה היה הצלתינו האמיתית ממצרים, לפני כן, עדיין הם רודפים ואי אפשר לאכול רק מצה, כי בחפזון יצאת באתערותא דלעילא, צריך אתערותא דלתתא, זה מתחיל ע"י קרי"ס, שאנו צריכים לעורר אתערותא דלתתא, לברוח לה', ויעשו את הפסח, עושה את עצמי איש כשר, עושה את עצמי שמח, ובתמימות שומע בקול רבינו. וגם במצב שגם זה אי אפשר לעשות. יש פרשת למה נגרע.

יש המון דברים שקשה לאדם לעשות. אנחנו טמאים לנפש אדם, היה חשבון מחטא עץ הדעת, נצח והוד דאבא, נדב ואביהוא, יותר גבוה ממשה רבינו, רצו לעשות קטורת ברגע אחד, לתקן את הבריאה מיד בזריזות. לא נשאו נשים, לא לברר את העוה"ז, אמר הקב"ה בקרובי אקדש, כי אני צריך כל אדם פשוט, ושם יש מציאות של לְמָה נִגְרַע, זהו היסוד של קרבן פסח שלנו. 'ויעשו' שלנו הוא ע"י לְמָה נִגְרַע, אני כן רוצה קרבן פסח.

ריבנו יכול לפעול אותו היחוד של קרבן פסח, העבודה שלנו זה לרצות, רוצה חצות. רוצה להתפלל כראוי, רוצה יום עם מחשבה טובה, אם לא הולך, אל תסתכל על זה.

הם אמרו לְמָה נִגְרַע, כי נטמאו לנפש אד"ם, כתוב בכתבי האריז"ל שזה טומאת אדה"ר, שנטמאו לנדב ואביהוא, ומזה נהיה נשמת אדה"ר, פינחס קינא קנאת ה', ויעמוד פינחס ויפלל, פינחס זה אליהו, קיבל בשעת מעשה את נשמת נדב ואביהוא, וכך יש המשך רבינו בכל דור, יש מטה עוז של רבינו שנמשך תמיד, ויעמוד פינחס, ותעצר המגפה, עשה פלילות עם קונו, שמתחזק נגד הירידה ומתקשר למדות הרחמים שהרבי פועל.

ומזה נעשה תיקון של לְמָה נִגְרַע, כי ע"י אליהו הנביא נתגלו סודות התורה להאריז"ל, נורא נוראות, המעשה של האריז"ל הוא מעשה פלא, כמו שאמר רבינו שמהתורה לבד יכולין לראות שיש הקב"ה, בפרט מקבלה, תסתכל מה שנעשה כאן, מי יוכל לתפוס את זה. כך נתגלה האמונה שזהו האמת שכל אחד יכול לומר לְמָה נִגְרַע.

כי מנדב ואביהוא נתגלה שאם אדם לא יכול לעשות משהו טוב, רק תרצה ותשתוקק. לא ליפול לדאגות, אלא להתגעגע לה', תתגעגע להיות בשמחה, תתגעגע לתפילה, לא למדת, תתגעגע ללימוד, אל תסתכל לאחורין, זהו ענין מטה עוז של רבינו, הר"ה של רבינו, שיש לנו כח לצעוק לְמָה נִגְרַע ואז מתחדש חידוש עצום, פסח שני, בסוף ל' יום, לגלות שאור הפסח נמשך ל' יום, וביום אחרון י"ד אייר עשו פסח שני.

וזה כבר הקדמה לאורו דרשב"י בי"ח אייר, מי יוכל להבין הרשב"י, הרמ"ק חיפש ועוד חיפשו, האריז"ל החי, זכה למדרגות נוראות כאלה, ונתגלה הענין ע"י הבעש"ט ורביה"ק, הם מגלים לנו את התיקון על לְמָה נִגְרַע, כיון שזכית לכסוף, יש לך. פסח שני, גם כשאין לך את המוחין של יציא"מ, יש לך תיקון.

וזהו ענין קרי"ס, יוצאים מרוח הטומאה שבורח אחרינו, שגם ביו"ט אדם נמצא בקטנות, באמת צריך כל אחד ישועות גדולות. אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא, אם תתחזק להיות בשמחה בוודאי תוושע. כמעשה דרבי לוי יצחק עם העשיר שהיה נותן הרבה צדקה באומן, קנלסקי, ואח"כ ירד מנכסיו, ביזו אותו למה אתה לא נותן, אמר לו רבי לוי יצחק תהיה בשמחה, איך אני יכול לשמוח? מה לא עושי שבשביל פרנסה וישועות.

והיית אך שמח, לְמָה נִגְרַע מלהיות בשמחה? רבינו אמר מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, מתפללים על זה ביו"ט, לזכות לשמחה, וישמחו בך ישראל, ה' יזכנו להיות בשמחה.

לְמָה נִגְרַע, כל העיר על תילה בנויה, יעזור ה' שבנין של רבינו יהיה בנוי ומשוכלל, יבואו מקורבים שמחים, ויחיו ביחד באהבה ושלום, לְמָה נִגְרַע מאהבה ושלום, ה' יזכנו בקרוב להקריב קרבן פסח בביהמ"ק ונזכה לראות בגאולה שלימה בב"א.